

MUSEUM
VEST
SJÆLLAND

Partnerskabsmodeller i den åbne skole

Et inspirationsmateriale til museer og skoler

ODSHERREDS MUSEUM • MALERGÅRDEN • ODSHERREDS KUNSTMUSEUM
BAKKEKAMMEN 45 • HOLBÆK MUSEUM • KALUNDBORG MUSEUM
SORØ MUSEUM • SLAGELSE MUSEUM • RINGSTED MUSEUM OG ARKIV
FLAKKEBJERG SKOLEMUSEUM • SKÆLSKØR BYMUSEUM

INDHOLD

Formålet med materialet	3
Hvad er et partnerskab?	4
Hvordan og hvorfor partnerskaber?	5
Partnerskabsmodeller	6
Fleksibel model	8
Case 1 - Pedersborg Skole og den fleksible model	9
Fordybelsesmodel	12
Case 2 - Skovvejens Skole Afd. Ndr. Jernløse og fordybelsesmodellen	14
Pakkeløsning	16
Case 3 - Stenlille Skole og pakkeløsningen	18
Partnerskabsmodel for samarbejde mellem museer og videregående uddannelser	20
Gode råd	22

ODSHERREDS MUSEUM • MALERGÅRDEN • ODSHERREDS KUNSTMUSEUM
 BAKKEKAMMEN 45 • HOLBÆK MUSEUM • KALUNDBORG MUSEUM
 SORØ MUSEUM • SLAGELSE MUSEUM • RINGSTED MUSEUM OG ARKIV
 FLAKKEBJERG SKOLEMUSEUM • SKÆLSKØR BYMUSEUM

Museum Vestsjælland består af: Odsherreds Museum, Malergården, Odsherreds Kunstmuseum, Bakkekammen 45, Holbæk Museum, Kalundborg Museum, Sorø Museum, Slagelse Museum, Ringsted Museum og arkiv, Flakkebjerg Skolemuseum, Skælskør Bymuseum.

Få mere at vide om vores partnerskaber og undervisning:

skole@vestmuseum.dk • Telefon: 41 37 92 53

Museum Vestsjælland - Skoletjenesten
 www.vestmuseum.dk • www.skoletjenesten.dk

Udgivelsen er støttet af Skoletjenestens udviklingsmidler og er udgivet i forbindelse med projektet Museum på Tværs støttet af Slots- og Kulturstyrelsen.

Tekst og redaktion: Jesse-Lee Costa Dollerup (ansv.), Marlene Kramm, Ea Stevns Matzon

Publikationsår: 2017

Stor tak til: Kathrine Noes Sørensen, Alle vores partnerskabsskoler og projektdeltagende skoler og samarbejdspartnere under projektet Museum på Tværs

Grafisk Design: leoglyhne.dk

Fotos af: Jesse-Lee Costa Dollerup (MVE), Peter Faurholdt, Charlotte Schmock

FORMÅL MED MATERIALET

Partnerskabsmodeller i den åbne skole er et inspirationsmateriale udgivet af Skoletjenesten på Museum Vestsjælland (MVE). Materialet er målrettet museums- og skoleledere, som vil arbejde med lærende partnerskaber mellem skoler og museer i deres organisation i forbindelse med den åbne skole.

Materialet har blandt andet til formål at give indblik i, hvordan en partnerskabssatsning, og de arbejdsfællesskaber, som opstår heraf, kan skabe værdi for skoler og museer på flere planer.

MATERIALET BYDER PÅ PRAKTISK INSPIRATION I FORM AF:

- Partnerskabsmodeller for samarbejde mellem museum og skole.
- Gode råd om implementering og udvikling af partnerskabsarbejde.
- Case-eksempler på partnerskaber mellem Museum Vestsjælland og lokale skoler.
- Udtalelser fra museer og skoler om forskellige aspekter af partnerskabsarbejde.

Museum Vestsjælland har et ansvarsområde, der dækker seks kommuner: Ringsted, Sorø, Slagelse, Holbæk, Kalundborg og Odsherred. Publikationen tager udgangspunkt i erfaringerne samlet under et treårigt udviklingsprojekt støttet af Slots- og Kulturstyrelsen, hvor det nyfusionerede museum i samarbejde med Skoletjenesten skulle udvikle en fælles Skoletjeneste for museets 11 besøgssteder - en organisationsudvikling, hvor partnerskabssamarbejde med lokale skoler har spillet en central rolle.

Lærerteam for 2. årgang fra Pedersborg Skole, elevfjernisering under partnerskabsforløb på Sorø Museum, 2016. Foto: MVE

HVAD ER ET PARTNERSKAB?

Partnerskabsbegrebet kan findes defineret på forskellige måder afhængigt af arbejds konteksten. I denne publikation defineres et partnerskab som et ligeværdigt, forpligtende og vedvarende samarbejde, hvor et fokus på medskabelse er centralt.

Gensidig læring og fordybelse gennem kontinuerlig kontakt skal være i fokus fra samarbejdets igangsættelse. Ved at dele hinandens virkeligheder som aktive videnspartnere kan medarbejdere fra begge verdner vokse med opgaven og danne et lokalt ejerskab skolerne og museerne imellem.

”

Partnerskaberne er med til at knytte museum og skolerne i et tættere samarbejde og er således med til at sikre MVE's planlægning og udvikling af langsigtede strategier for arbejdet med udviklingen af undervisningsafdelingen.

ESKIL VAGN OLSEN,
MUSEUMSDIREKTØR,
MUSEUM VESTSJÆLLAND.

Partnerskabets mange samarbejds-konstellationer. Pædagogstuderende fra University College Sjællands pædagoguddannelse, Slagelse afprøver kulturformidlingsaktiviteter, som de selv har udviklet på o.klasser under et partnerskabsforløb på Holbæk Museum.2016. Foto: MVE

HVORDAN OG HVORFOR PARTNERSKABER?

At udvikle og vedligeholde stærke og bæredygtige relationer mellem skolen og museet kræver opmærksomhed og en prioritering af indsatsen fra begge parter samt en vilje til at indgå som en aktiv del af hinandens virkeligheder. Klar kommunikation, en klar forventningsafstemning og en fælles vision for elevernes læring er centrale. Derudover er det en stor fordel, at parterne sætter sig ind i hinandens arbejdskulturer for at skabe realistiske og velfunderede forventninger til samarbejdet. I nogle tilfælde kan det være en fordel at søge vejledning fra kommunale forvaltninger i etablering af partnerskaber.

En vigtig erfaring for Skoletjenesten på Museum Vestsjælland har været, at et bæredygtigt partnerskabsprogram kun kan blive til, hvis man også har ledelsesniveauet med i et dynamisk sammenspil mellem institutionerne.

Museum Vestsjælland har valgt at allokere tid og resurser til partnerskabsudvikling som et særskilt indsatsområde ved at udpege en tovholder indenfor området på museet. Som resultat udgør partnerskabsundervisning en betydelig andel af de undervisningsforløb, som Skoletjenesten på Museum Vestsjælland afvikler i løbet af et skoleår.

Den satsning er også med til at sikre, at vigtig viden og de gode relationer etableret mellem skolerne og museet under museets organisationsudvikling bliver forankret lokalt. Denne forankring skaber også en bæredygtighed, der gør det muligt for museet og partnerskabsskolerne at indgå i langsigtede fælles satsninger, som sikrer løbende kvalificering på partnerskabsområdet.

”

Helt personligt bliver jeg fagligt klogere på Danmarks historie, når jeg sparrer med fagpersoner som dem i Museum Vestsjælland. Det er fedt! Jeg får også didaktiske input, som jeg kan tage med og bruge selv. Det er dygtige og berigende mennesker at sparre med!

MAYA MALMGREEN,
LÆRER PÅ PEDERSBORG SKOLE,
I SORØ KOMMUNE.

”

Det betyder meget for mig fagligt, at jeg fik mulighed for at flytte undervisningen ud på museet, da museet tilbyder et særligt undervisningsmiljø, hvor de studerende kan få praktisk erfaring. Jeg oplevede, at jeg i forløbet fik en helt anden rolle som underviser, da de studerende tog ejerskab i processen, og jeg i højere grad skulle stå til rådighed som vejleder end som underviser. Det får også en personlig betydning for mig, da det giver mig mulighed for at danne netværk, som jeg evt. kan gøre brug af i andre sammenhænge.

NAJA MITTÅ,
ADJUNKT UNIVERSITY
COLLEGE SJÆLLAND.

PARTNERSKABS- MODELLER

Hvorfor gå systematisk og koordinerende til værks med partnerskabsarbejde? Med et stort geografisk ansvarssområde, et bredt genstandsfelt og et mål om at skabe relevante og bæredygtige partnerskaber har det været vigtigt for Museum Vestsjælland at arbejde systematisk på området. Ikke mindst for at skabe en fælles kultur om og tilgang til partnerskaber og det pædagogiske arbejde. Skoletjenesten på Museum Vestsjælland har, med det i tankerne, valgt at arbejde ud fra tre grundmodeller for partnerskabssamarbejde:

1. FLEKSIBEL MODEL

2. FORDYBELSESMODEL

3. PAKKELØSNING

Modellerne fungerer som et skelet for partnerskaber, der kan justeres efter parternes behov. Et fælles udgangspunkt for ethvert partnerskab er et indledende møde mellem museet og skoleledelsen med inddragelse af lærerteams. Her bliver et budget og en overordnet rammeaftale for samarbejdet fastlagt.

Uanset hvilken model man arbejder efter, afholdes planlægning af partnerskabsarbejdet som regel i skolernes planlægningsuge lige inden skolernes sommerferie. På dette tidspunkt er årsplanerne og fagfordeling for de forskellige lærerteams på plads på skolerne. At planlægge et partnerskabsforløb i god tid skaber bedre fleksibilitet og tid til sparring omkring udvikling af forløbenes indhold og praktiske detaljer.

De tre partnerskabsmodeller byder på en struktureret tilgang til:

- Partnerskabets praktiske dimensioner, herunder planlægning af forløb, forventningsafstemning, tidshorisont, økonomi m.m.
- Understøttelse af medarbejdernes arbejde med Fælles Mål, læringsmål og en før-under-efter tilgang.
- Det pædagogiske arbejde og koblingen mellem det eleverne lærer på museet og i skolen.

Derudover hjælper modellerne med at synliggøre forventninger og arbejdsdeling fra starten og dermed holde partnerskaberne på sporet, når hverdagen melder sig. Modellerne giver mulighed for systematisk at undersøge, hvilke arbejdsformer der passer bedst til de forskellige læringskontekster og virkeligheder man møder i de forskellige partnerskabskonstellationer.

Modellerne har også givet gode muligheder for at eksperimentere med nye samarbejdsformer ved at kombinere eller bytte rundt i modellernes delelementer.

Museum Vestsjælland arbejder med en før-under-efter tilgang til det pædagogiske arbejde med et bevidst fokus på understøttelse af lærings- og fælles mål samt almen kompetenceudvikling hos eleverne. Det samme gælder for Museum Vestsjællands partnerskabsarbejde. Her får de mange læringspotentialer, der opstår på baggrund af den kontinuerlige kontakt, plads til at udfolde sig under hele partnerskabsforløb. Et partnerskab skal betragtes som en vigtig og naturlig understøttelse af den daglige undervisning på skolen med klare formål.

ODSHERREDS MUSEUM
MALERGÅRDEN
ODSHERREDS KUNSTMUSEUM
BAKKEKAMMEN 45
HOLBÆK MUSEUM
KALUNDBORG MUSEUM
SORØ MUSEUM
SLAGELSE MUSEUM
RINGSTED MUSEUM
OG ARKIV
FLAKKEBJERG SKOLEMUSEUM
SKÆLSKØR BYMUSEUM

1. FLEKSIBEL MODEL

HØJ INTENSITET OVER LÆNGERE TID

Den første model er karakteriseret af en høj frekvens af kontakt og løbende udvikling og sparring over længere tid.

Under denne model strækker samarbejdet sig typisk over et helt skoleår med opstart i efteråret og afslutning til foråret. På Museum Vestsjælland er modellen blevet brugt til et samarbejde med en enkelt klasse eller en hel årgang.

Denne model har også typisk en udpræget tværfaglig tilgang til arbejdet, fordi lærerteamet og eleverne arbejder med det samme emne i forskellige fag. Der er mulighed for understøttende sparring mellem museum og skole undervejs. For eksempel er der mulighed for at stille eleverne en selvstændig opgave i forbindelse med partnerskabsforløbet, som de kan arbejde på løbende på skolen, og som indgår i en fælles afslutning eller udstilling.

PLANLÆGNINGSFASE

- Udviklings- og koordineringsmøde mellem museets tovholder for partnerskabet og lærerteamet afholdes. Følgende aftales i fællesskab:
 - Partnerskabsforløbets tema og indhold.
 - Partnerskabets mødefrekvens samt, hvordan de udvalgte emner inddrages i den daglige undervisning ift. understøttelse af Fælles Mål og læringsmål på de relevante fag.
 - Datoer og tidspunkter for forløbene.
- Museumsunderviseren sender efterfølgende et forslag til et partnerskabsforløb baseret på udviklingsmødet. Forløbet tilrettelægges efterfølgende i tæt samarbejde mellem lærerteamet og museumsunderviseren.
- Museet afleverer særudviklede forberedelsesmaterialer til lærerteamet herunder en lærervejledning.

AFVIKLINGSFASE

DAG 1

(faciliteres af museumsunderviseren)

Introduktionsforløb for eleverne på skolen eller på museet.

DAG 2

(faciliteres af museumsunderviseren)

Særudviklet undervisningsforløb for eleverne på museet.

DAG 3

(faciliteres af museumsunderviseren og lærerteamet)

Afslutningsdag for eleverne – på skolen eller på museet.

Formidling af årets samarbejde med indslag fra eleverne, og eventuelt udstilling af deres egne produkter.

- * Under forløbet foretages løbende evalueringer med eleverne og lærerne, så det videre forløb kan justeres efter behov.

EVALUERINGSFASE

- Individuelle evalueringsmøder mellem museumsunderviseren og lærerteamet samt eventuelt skoleledelsen.

CASE 1

PEDERSBORG SKOLE OG DEN FLEKSIBLE MODEL

I Kunstnerens fodspor. 4. årgang fra Pedersborg Skole undersøger naturen som inspirationskilde og prøver kræfter med malerkunst på Malergården. Skoleåret 2015-2016. Foto: MVE

HØJ INTENSITET OVER LÆNGERE TID

Partnerskabet mellem Museum Vestsjælland og Pedersborg Skole stammer fra et samarbejde, der opstod i 2010, da Sorø Museum adopterede skolens 1. årgang, som skulle "i lære som museumsassistenter". Elevernes første kontakt med museet var et "bag-kulisserne" forløb, hvor de lærte museet og museets medarbejdere at kende. Forløbet havde blandt andet til formål at skabe ejerskab hos eleverne ved at give dem et unikt kendskab til deres lokale museum.

Under Museum Vestsjællands centralisering af en fælles skoletjeneste siden 2013 blev der arbejdet for at gøre partnerskabet endnu mere kvalificeret og bedre tilpasset til både skolens og museets nuværende virkeligheder. I dag engagerer partnerskabet mellem Skoletjenesten på Museum Vestsjælland og Pedersborg Skole fem forskellige årgange, som museet følger under deres skolegang.

Ved slutningen af hvert skoleår aftales omfanget af årets partnerskab samt partnerskabets økonomiske rammer mellem museet og skoleledelsen på Pedersborg Skole. De involverede lærerteams holder efterfølgende planlægningsmøder på skolen med museets partnerskabsansvarlige.

Her bliver emner for årets partnerskaber fastlagt. Der er meget fokus fra begge sider på at lægge partnerskabsforløbene, hvor de bedst understøtter den daglige undervis-

ning. Lærerteamet aftaler indbyrdes, hvem der skal være tovholder og primær kontakt til museet, og hvordan de arbejder med partnerskabets tema i klasseundervisningen i løbet af skoleåret.

Pedersborglærerne vælger i høj grad at bruge partnerskabsarbejdet tværfagligt og inddrage lærere fra forskellige fag i samarbejdet.

For eksempel har lærerne fra 4. årgang tidligere valgt at inddrage historieskrivning i den daglige danskundervisning til at understøtte et partnerskabsforløb om billedkunst på Museum Vestsjællands besøgssteder, Odsherreds Kunstmuseum og Malergården. Eleverne skrev om deres liv som kunstnerbørn på Malergården og lavede kortfilm om kunstens forskellige "ismer". Håndværk og design blev ligeledes inddraget, da eleverne byggede rammer til deres kunstværker, som blev afslutningsvis udstillet på Sorø Museum.

Når temaerne for årets partnerskaber er blevet fastlagt, får museumsunderviseren til opgave at udvikle et forslag til et forløb baseret på de aftalte temaer. Der udformes et forløb, hvor museets fagligheder og huse og eventuelt det lokale landskab kan indgå.

Lærerne og museumsunderviseren udvikler som regel en opgave tilknyttet partnerskabets emne, som eleverne skal arbejde på hjemme i klassen under hele partnerskabsforløbet. Opgaven munder ud i et kreativt produkt, som eleverne præsenterer ved slutningen af skoleåret.

”

Partnerskabet med Pedersborg skole har givet deltagerne mulighed for at arbejde med et mere langsigtet perspektiv, end tidligere. Det har givet os meget at følge elevernes progression i takt med, at de er vendt tilbage år efter år. Fra museets side har det været fantastisk at iagttage, hvordan lokale børn har taget ejerskab til huset, noget der kan iagttages, når familien og vennerne lige bliver inviteret forbi for at se noget af det, eleverne selv har været med til at producere.

EA STEVNS MATZON,
FORMIDLINGSCHEF,
MUSEUM VESTSJÆLLAND

EKSEMPEL PÅ PARTNERSKABSFORLØB

Renæssancen i Danmark (1500-1660) 5. årgangs partnerskabsforløb. Skoleåret 2014-2015

I skoleåret 2014-2015 ønskede Pedersborg Skoles team 5 at arbejde med renæssancen i Danmark. Lærerteamet valgte temaer fra elevernes historiebog og ville bruge partnerskabet med Museum Vestsjælland til at understøtte de forskellige temaer i klassen. Det var et ønske fra lærerteamet både at gøre perioden tilgængelig og at indflette læring om kildeforståelse. Under hele forløbet blev eleverne opfordret til at fokusere på temaet "Sandhed og løgn om renæssancen" både under museumsforløbene og i historieundervisning på skolen. De skulle reflektere over, hvilke skønbilleder af renæssancen de kendte fra moderne fejkilder, og hvad virkeligheden havde været.

Som understøttende opgave i dansk og historie skulle eleverne løbende udvikle deres egne renæssancekarakterer tilbage i klassen under hele forløbet. Som afsluttende opgave skulle eleverne optræde med deres karakterer i et teaterstykke "Sandhed og løgn i renæssancen", som de selv havde skrevet. Museumsforløbene tog udgangspunkt i forskellige historiske sites og bygninger fra renæssancen i elevernes lokalsamfund og i kulturregionen.

Renæssancen i Danmark. 5. årgang fra Pedersborg Skole får et unikt indblik i hverdagen på en renæssanceherregård af godsejeren Joachim Castenschiold. Skoleåret 2014-2015, Foto: MVE

STRUKTUR FOR FORLØBET

DAG 1

Spændende fortællinger fra kongens gamle kro

Introduktion til renæssancens tanker og strømninger. Historisk vandring på Sorø Akademi og kildeaktivitet på Sorø Museum (Kro bygget af Christian IV i 1624) og museets renæssance apotekerhave.

DAG 2

På sporet af renæssancen på Vestsjælland

Udflugt til Borreby Herreborg og Skælskør Bymuseum med fokus på gamle sagn og historiske fortællinger fra renæssancen. Et oplæg fra Herreborgens ejer om hverdagen på en Herreborg i vores tid.

DAG 3

Historisk skuespil "Sandhed og løgn i renæssancen"

Historisk skuespil "Sandhed og løgn i renæssancen" på Pedersborg Skole. Eleverne optrådte med deres eget historiske skuespil med karakterer, som de havde udviklet løbende under partnerskabet. Andre klasser på skolen blev inviteret med til forestillingen.

”

Jeg har haft partnerskab med Museum Vestsjælland med flere forskellige årgange. Det er og har hele tiden været et berigende og udviklende samarbejde, hvor jeg oplever at have fået noget med på mange planer, ikke mindst fag-fagligt. [...] undervisning i historie og kulturtraditioner bliver lidt mere spændende med de muligheder, samarbejdet giver. Jeg oplever, at børnene bliver dels mere interesserede og dels mere kloge på historien. Både den nære og den i lidt større perspektiv.

MAYA MALMGREEN,
LÆRER PÅ PEDERSBORG SKOLE
I SORØ KOMMUNE

Udskolings elever i det Vestsjællandske landskab på bronzealderhøjen Vejrhøj. Foto: MVE

2. FORDYBELSESMODEL

INTENSIVT FORLØB OVER KORTERE TID. SÆRLIGT FOKUS PÅ ELEVPRODUKTION OG ELEVINDDRAGELSE I VALG AF ARBEJDSFORM.

Fordybelsesmodellen er karakteriseret af intensiv udvikling og afvikling over kortere tid. Modellen giver gode muligheder for at komme i dybden med et udvalgt emne og/eller en udvalgt arbejdsproces. Med fordybelsesmodellen er der både en høj grad af fælles udvikling- og afvikling museumsunderviseren, læreren og eleverne imellem. For eksempel kan både museumsunderviseren og læreren indgå i det didaktiske arbejde både på museet og på skolen.

Modellen er blevet brugt særligt i forbindelse med tværfaglig valgfagsundervisning og i forbindelse med projektuger. Her har museumsunderviseren og læreren udviklet partnerskabsforløbet i fællesskab, og de har koordineret, hvordan partnerskabets forskellige elementer skal indgå i årets valgfagsundervisning eller projektuge på skolen. Afviklingsfasen har typisk været spredt over en uge og op til et par måneder. Mens den fleksible model ofte inddrager et helt lærerteam over et helt skoleår, involverer fordybelsesmodellen typisk en eller to lærere på et enkelt fag, som samarbejder med museumsunderviseren.

Skovvejens skole, Afd. Ndr. Jernløse. Skoleåret 2016-2017. Ude i kulturlandskabet med en af Museum Vestsjællands arkæologer på en igangværende udgravning under partnerskabet, Today in History- Kult, kunst og kilder (tværfagligt valgfag). Foto: Peter Faurholdt.

PLANLÆGNINGSFASE

- Udviklings- og koordineringsmøde mellem museets tovholder for partnerskabet og den pågældende lærer for faget. Følgende aftales i fællesskab:
 - Partnerskabsforløbets tema og indhold.
 - Partnerskabets mødefrekvens samt, hvordan de udvalgte emner inddrages i den daglige undervisning ift. understøttelse af Fælles Mål og læringsmål.
 - Elevernes inddragelse i valg af arbejdsformen for eventuelt projektarbejde.
 - Fordeling af udviklings- og afviklingsopgaver mellem museumsunderviseren og læreren.
 - Datoer og tidspunkter for forløbene.
- Museumsunderviseren udvikler et forslag til forløb baseret på mødet. Forløbet tilrettelægges efterfølgende i tæt samarbejde mellem læreren og museumsunderviseren.

AFVIKLINGSFASE

DAG 1 *(faciliteres af museumsunderviseren og læreren)*

Introduktionsforløb på skolen. Eleverne får en præsentation af partnerskabets tema, og hvordan det passer ind deres daglige undervisning (for eksempel i et valgfag eller i en projektuge). Eleverne inddrages i dialog om valg af arbejdsform i forhold til eventuelle produkter, som de skal lave i forbindelse med partnerskabet.

DAG 2 *(faciliteres af museumsunderviseren og læreren)*

Særudviklet undervisningsforløb på museet.

DAG 3-4 *(faciliteres af museumsunderviseren og læreren)*

Arbejds-/workshopdag på skolen eller på museet.

DAG 5 *(faciliteres af eleverne, med støtte fra læren og museumsunderviseren)*

Opsamling og afsluttende præsentation på skolen, på museet, eventuelt andet offentlig fora (fx bibliotek, forsamlingshus m.m.). Den afsluttende præsentation er elevcentreret og har til formål at udvikle elevernes kompetencer i forhold til formidling af deres arbejde og valg af arbejdsmetoder.

- * Under forløbet foretages løbende evalueringer med eleverne og lærerne, så det videre forløb kan justeres efter behov.

EVALUERINGSFASE

- Fælles evalueringsmøde mellem læreren, museumsunderviseren og eventuelt skoleledelsen.

ODSHERREDS MUSEUM • MALERGÅRDEN • ODSHERREDS KUNSTMUSEUM
 BAKKEKAMMEN 45 • HOLBÆK MUSEUM • KALUNDBORG MUSEUM
 SORØ MUSEUM • SLAGELSE MUSEUM • RINGSTED MUSEUM OG ARKIV
 FLAKKEBJERG SKOLEMUSEUM • SKÆLSKØR BYMUSEUM

CASE 2

SKOVVEJENS SKOLE AFD. NDR. JERNLØSE OG FORDYBELSESMODELLEN

Fremtidsbattle. Eleverne præsenterer deres drømme og forslag til lokalområdet på fremtidscafeen under forløbet Unge Stemmer. Under forløbet samarbejdede udskolingselever med frivillige fra Museum Vestsjælland. Skoleåret 2014-2015. Foto: MVE

Intensivt forløb over kortere tid. Særligt fokus på elevproduktion og elevinddragelse i valg af arbejdsform. Skovvejens Skole afdeling Ndr. Jernløse har siden 2015 samarbejdet med Skoletjenesten på Museum Vestsjælland om udvikling af valgfagsundervisning på udskolingsniveauet. Partnerskaberne har fokuseret på forskellige emner og fagområder, herunder historie, samfundsfag, billedkunst og kildearbejde. Museumsunderviseren og valgfagslæreren har arbejdet tæt sammen om valg af temaer, aktiviteter og inddragelse af eleverne i selvstændigt projektarbejde under forløbet.

EKSEMPEL PÅ PARTNERSKABSFORLØB

Unge Stemmer.
Skovvejens Skole afdeling Ndr. Jernløse, Holbæk.
Valgfag, Udskoling Skoleåret 2014- 2015

Unge stemmer var et partnerskabssamarbejde, der satte fokus på det at være ung på Midt- og Vestsjælland - i dette tilfælde Holbæk Kommune.

Målgruppen var 8. - og 9.klasses elever der igennem en projektuge skulle arbejde med emnet "ung i provinsen".

Idéen udsprang af den øgede fokus på forskellen mellem store byer versus landområderne i Danmark. Formålet var at give de unge en stemme i debatten og lade dem komme med deres syn på, hvad der gør det område, de kommer fra, helt specielt – herunder hvad de drømmer om, og hvordan de forestiller sig, at området ser ud om 50 år. Eleverne stiftede bekendtskab med begrebet kronologi, hvor de blandt andet arbejdede med historiebevidsthed. De arbejdede ligeledes tværfagligt med fagene historie, dansk, geografi og samfundsfag i kombination med, at der blev fokuseret på elevernes evne til at viderefordre budskaber. De skulle for eksempel argumentere for de valg, de traf i forbindelse med samarbejdets slutprodukt, som dels var en ungeavis dels en film.

STRUKTUR FOR FORLØBET

DAG 1

Ung i dag (Introdag på skolen) faciliteret af læreren.

Med udgangspunkt i udvalgte materialer tilsendt af museet talte eleverne og deres lærer om, hvordan det er at være ung i Nr. Jernløse.

DAG 2

Ung i går (Holbæk Museum) faciliteret af museumsunderviseren.

En dag med samtaler og udveksling af historier mellem museets frivillige og eleverne om, hvordan det er at være ung i dag, og om hvordan det var at være ung før i tiden. Fagligt oplæg fra chefredaktør Tove Bonnichen, Nordvestnyt, om avis som medie.

DAG 3, 4, 5

Produktion (På skolen) faciliteret af læreren (og museumsunderviseren på dag 5).

Inspireret af dag 1 og 2 blev der udarbejdet en ungeavis og ungefilm.

Filmene og avisen skulle bruges fremadrettet i projektet med nye skoler. Her blev der også taget højde for tid til eventuel indsamling.

DAG 6

Præsentationsdag - Fremtidscafé (Holbæk Bibliotek) faciliteret af eleverne med støtte fra læreren og museumsunderviseren.

De unge faciliterede og satte dagsorden for en samtale om, hvad der skal til for at de unge skal blive boende i lokalområdet. Caféen blev holdt på Holbæk Bibliotek. Her blev der inviteret repræsentanter for Holbæks erhvervsliv, politikere, kultur & fritid, byplanlægningsafdelingen i kommunen samt Holbæk Museum.

DAG 5

Stafetten går videre (på skolen) faciliteret af læreren.

De unge skulle udvælge en kommune/skole i Vestsjælland, som skulle arbejde med samme koncept. Den udvalgte skulle bruge de elevproducerede film og aviser som inspiration til at køre et forløb af samme form.

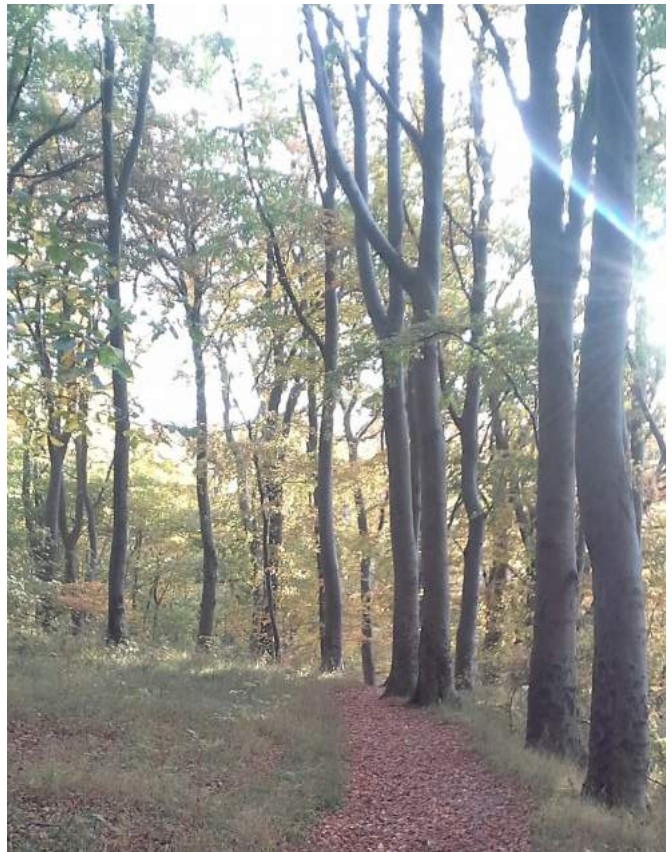

Foto: MVE

Skovvejens Skole, afd. Ndr. Jernløse. Skoleåret 2015-2016. Valgfagshold i billedkunst oplever familien Swanes kunstnerhjem på Malergården under partnerskabsforløbet Kunstnerens Univers, inspirationskilder. Foto: MVE

3. PAKKELØSNING

EKSISTERENDE FORLØB MED TILPASNINGER

Denne model tager udgangspunkt i eksisterende undervisningstilbud på museet med ønskede tilpasninger.

Museets eksisterende forløb vælges af de enkelte lærerteams i samråd med museumsunderviseren og kan tilpasses for at imødekomme ønsker om for eksempel særlig vægtning af bestemte emneområder eller elementer i et forløb.

Skovvejens skole, Afd. Ndr. Jernløse. Skoleåret 2016-2017. Ude i kulturlandskabet med en af Museum Vest-sjællands arkæologer på en igangværende udgravning under partnerskabet, Today in History- Kult, kunst og kilder (tværfagligt valgfag). Foto: Peter Faurholdt

PLANLÆGNINGSFASE

- Planlægningsmøde på skolen mellem lærerteams for den pågældende klasse eller årgang og museets tovholder for partnerskabet. Følgende aftales i fællesskab:
 - De faste tilbud med eventuelle tilpasninger.
 - Hvordan de udvalgte undervisningstilbud passer ind i elevernes årsplan.
 - Datoer og tidspunkter for forløbene.
- I tilfælde af tilpasninger udarbejder museumsunderviseren et forslag til et eksisterende undervisningstilbud med de ønskede tilpasninger, som godkendes af lærerteamet.
- Museumsunderviseren afleverer en lærervejledning.

AFVIKLINGSFASE

DAG 1 (faciliteres af museumsunderviseren)

Introduktionsforløb - på skolen. Eleverne præsenteres for partnerskabets emne og eventuelt særlige fokusområder.

DAG 2 (faciliteres af museumsunderviseren)

Undervisningsforløb på museet.

* Under forløbet foretages løbende evalueringer med eleverne og lærerne, så det videre forløb kan justeres efter behov.

EVALUERINGSFASE

- Evalueringsmøde mellem lærerteamet, museumsunderviseren og eventuelt skoleledelsen.

Valgfagselever i billedkunst undersøger inspirationskilder gennem familien Swanes kunst og hverdag på Malergården i Grevinge. Foto: MVE

CASE 3

STENLILLE SKOLE OG PAKKELØSNINGEN

EKSISTERENDE FORLØB MED TILPASNINGER

Siden skoleåret 2015-2016 har Stenlille Skole og Skoletjenesten på Museum Vestsjælland indgået i en pakkeløsningsmodel for partnerskabsarbejde. De forskellige lærerteams og museumsunderviseren tilrettelægger årets partnerskaber med udgangspunkt i museets eksisterende undervisningstilbud. Under et planlægningsmøde bliver der drøftet, hvordan forløbet passer ind i årets undervisningsplaner og eventuelle ønsker for tilpasninger af forløbet.

Tilpasninger af undervisningstilbuddene kunne for eksempel være et øget fokus på et bestemt læringsmål eller emne. I skoleåret 2016-2017 deltog alle klasserne fra fem årgange på Stenlille Skole i fem forskellige eksisterende undervisningstilbud på Museum Vestsjælland.

3. årgang

Arkæolog for en dag

4. årgang

De underjordiske

5. årgang

Kongens Gamle Kro (Renæssancen i Danmark 1500-1660)

6. årgang

Familien Jacobsen - en arbejderfamilie i medgang og modgang

7. årgang

Jagt på kilderne i nyere tid

På scenen med kilderne! Fokus på dramatik og kildeforståelse. 7. klasserne fra Stenlille Skole giver klassen et indblik i livet i 70'ernes Danmark på Slagelse Museum under forløbet Jagt på kilderne i nyere tid. Foto: MVE

EKSEMPLER PÅ TILPASNINGER AF EKSISTERENDE UNDERVISNINGSTILBUD SKOLEÅRET 2016-2017

3. ÅRGANG...

...valgte undervisningstilbuddet Arkæolog for en dag, som normalt tilbydes mellemtrinnet, så indholdet blev justeret og forskellige øvelser særudviklet til 3. klassetrin.

4. ÅRGANG...

...valgte tilbuddet De underjordiske. Dette faste forløb blev tilpasset af museumsunderviseren i samarbejde med læreren. Tilpasningen bestod af tilføjelsen af en introduktionsdag på skolen inden museumsbesøget. Her gik eleverne i dybden med emnet tro og overtro. Derudover var det et ønske fra lærerens side, at der kom et øget fokus på kristendom, tro og overtro, således at forløbet kunne indgå aktivt i årgangens kristendomsundervisning.

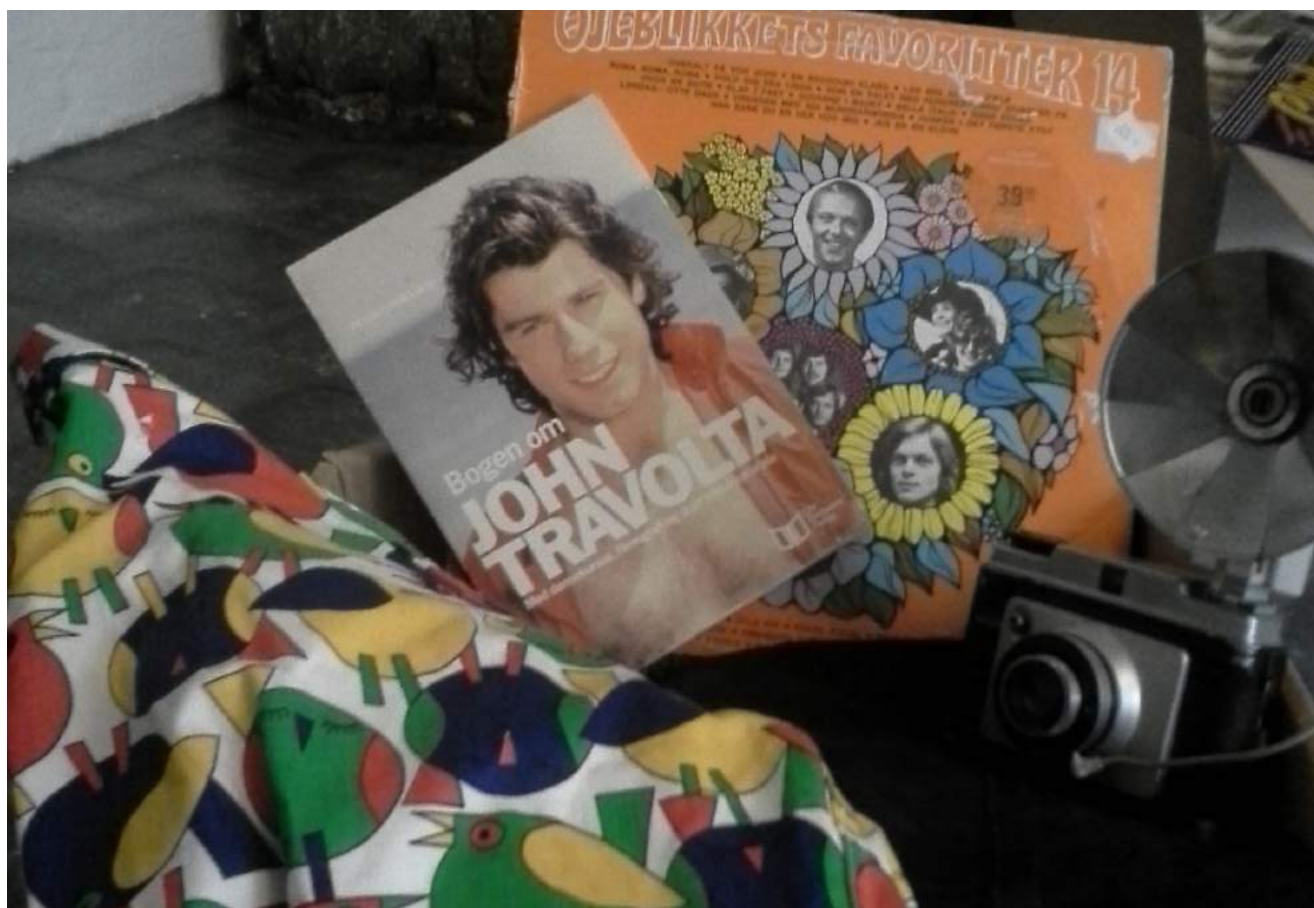
7. ÅRGANG...

...valgte forløbet Jagt på kilderne i nyere tid blev tilpasset med en ekstra introduktionsdag på skolen inden museumsbesøget med fokus på kildeforståelse og kildekritik faciliteret af museumsunderviseren.

”

Undervisningsforløbene giver eleverne et unikt indblik i historien, da de på Holbæk Museum kan se flotte udstillinger og arbejde 'hands on'. At indgå et samarbejde med Museum Vestsjælland giver dig som underviser nye og anderledes måder at undervise på. Igennem hele forløbet guides du og eleverne sikkert igennem af museumsunderviseren, som med sit sprudlende humør og engagement formår at fange eleverne og gøre dem nysgerrige på historiefaget.

NIKITA,
LÆRER PÅ STENLILLE SKOLE,
I SORØ KOMMUNE

Kildekassen "70'erne" brugt under forløbet Jagt på Kilderne i nyere tid på Slagelse Museum. Fotos: MVE

PARTNERSKABSMODEL FOR SAMARBEJDE MELLEM MUSEER OG VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

PAU-studerende fra SOSU Sjælland Holbæk gør klar til at tage imod o. klasser på Holbæk Museum. Efteråret 2016. Foto: MVE

PARTNERSKAB MED UCSJ PÆDAGOG- UDDANNELSEN I SLAGELSE OG SOSU SJÆLLAND I HOLBÆK

Ud over arbejdet med grundskolerne og de ovennævnte modeller har Skoletjenesten på Museum Vestsjælland eksperimenteret med forskellige former for partnerskaber med videregående uddannelser. Museum Vestsjælland og University College Sjællands pædagoguddannelse i Slagelse har siden 2015 haft et fast partnerskab i forbindelse med de pædagogstuderendes undervisning i grundmodulet Social Intervention og pædagogiske metoder.

Partnerskabsmodellen som opstod under samarbejdet mellem Museum Vestsjælland og UCSJ er nu en integreret del af de pædagogstuderendes grundmodul. Museet har også anvendt modellen i et samarbejdsforløb med pædagogisk assistent uddannelsen fra SOSU Sjælland, Holbæk.

HANDS-ON TRÆNING AF DE PÆDAGOGSTUDERENDES PÆDAGOGISKE KOMPETENCER I ET EKSTERNT LÆRINGSMILJØ

De studerende deltager i et tre-dages intensivt læringsforløb på museet. Her fungerer museet som et åbent eksperimenterende værksted, hvor de studerende arbejder med kreativ produktion og æstetiske læreprocesser. Med veksling mellem fagligt oplæg, dialog og gruppearbejde i museets udstillinger får de studerende inspiration til, hvordan man arbejder med sanselighed, genstandsbaseret læring og aktivering af historiske miljøer i læringsammenhæng. De studerende får til opgave at udvikle en læringsaktivitet, som understøtter de pædagogiske lærerplanstemaer. Aktiviteterne bliver afprøvet på lokale børnehaver, SFO og indskolingsklasser på museet på forløbets sidste dag. Partnerskaberne er særdeles bæredygtige, da læringsforløbet er blevet til en integreret del af de studerendes uddannelse. Flere af de studerende vælger at inddrage deres erfaring fra forløbet senere i deres uddannelse. Modellen er også blevet brugt i et samarbejde mellem Museum Vestsjælland og SOSU Sjælland Holbæks Pædagogiske Assistent Uddannelse (PAU).

”

Læringsforløbet giver de studerende mulighed for at koble teori om æstetiske læreprocesser til konkrete aktiviteter, og samtidig får de erfaring med og opbygger kompetencer i at planlægge, udføre og evaluere en pædagogisk aktivitet. Gennem evalueringer af forløbet bliver det tydeligt, at de studerende får enormt meget ud af forløbet på museet. At det materiale de studerende producerer tilmed også bruges i forbindelse med udarbejdelse af undervisningsmateriale på museet er yderligere med til, at de studerende får en succes og er motiveret og engageret i forløbet.

NAJA MITTÅ,
ADJUNKT UNIVERSITY
COLLEGE SJÆLLAND

”

Partnerskabet giver mulighed for at skabe nogle unikke læringsrum OG skabe værdi for vores aftagerfelt på en og samme tid. Det er meget værdifuldt for os. På pædagoguddannelsen går de studerende til en portfolioeksamen et år efter museumsprojektet. I portfolioen samles de aktiviteter og opgaver, som bedst dokumenterer den studerendes læring. Når vi gennemlæser portfolioerne, er museumsprojektet meget ofte en del af de studerendes dokumentation. Det er en meget konkret indikator for projektets læringsværdi.

LAURITS RASMUSSEN,
UDDANNELSESLÆDER UCSJ
PÆDAGOGUDDANNELSEN I
SLAGELSE.

GODE RÅD

De partnerskabsmodeller, der er præsenteret i denne publikation, er bud på praktisk inspiration til at komme i gang med partnerskabsarbejde i egen institution. Tag altid udgangspunkt i egne virkeligheder og eksperimenter med forskellige former for partnerskaber. Der er altid flere spørgsmål og udviklingsområder man kan tage fat i. I samarbejde med sine partnerskabsskoler arbejder Skoletjenesten på Museum Vestsjælland videre med udvikling og undersøgelse af lærings- og dannelsesperspektiverne i partnerskabsarbejde gennem deltagelse i forskningsinitiativer på området.

ODSHERREDS MUSEUM

MALERGÅRDEN

ODSHERREDS KUNSTMUSEUM

BAKKEKAMMEN 45

HOLBÆK MUSEUM

KALUNDBORG MUSEUM

SORØ MUSEUM

SLAGELSE MUSEUM

RINGSTED MUSEUM OG ARKIV

FLAKKEBJERG SKOLEMUSEUM

SKÆLSKØR BYMUSEUM

GODE RÅD TIL AT KOMME I GANG MED PARTERSKABSARBEJDE MELLEM MUSEUM OG SKOLE

- Husk de kommunale forvaltninger – sæt jer ind i deres organisering og politik på området.
- Brug tid på tydelig forventningsafstemning de samarbejdende parter imellem.
- Bæredygtighed = kommunikation og dialog om partnerskabsarbejdet på alle organisatoriske niveauer er et must.
- En kontrakt og rammeaftale ved starten af skoleåret er med til at understøtte forventningsafstemning og holde fordeling af arbejdet på sporet.
- Bæredygtig = kommunikation og dialog på alle organisatoriske niveauer er et must.
- Hav tålmodighed og giv partnerskabet tid til at vokse.
- Anerkend og arbejd efter både skolens og museets virkelighed, men sæt grænser og stil krav.
- Priorité god og konsekvent kommunikation mellem de forskellige parter både internt og skolen og museet imellem.
- Keep it simple – sæt realistiske mål.
- Vær eksperimenterende med samarbejdsformen og giv den lov til at ændre sig undervejs hvis nødvendigt.
- Gå ikke tabt i jagten efter det eksemplariske forløb. Undersøg også den læring der findes i forløb, hvor tingene ikke nødvendigvis går som planlagt.

Litteratur:

- 1) Samarbejder og partnerskaber mellem skoler, kommuner, kulturinstitutioner og eksterne læringsmiljøer, Nationale Netværk af Skoletjenester, 2016. <http://skoletjenestenetvaerk.dk/wp-content/uploads/2016/01/Samarbejder-og-partnerskaber-SkoletjenesteNetvaerk-2016.pdf>
- 2) Bæredygtige Partnerskaber af Kathrine Noes Sørensen, Jesse-Lee Costa Døllerup og Martin Hoffman. Danske Museer, no. 2 Maj 2017- årgang 30.
- 3) Social Intervention og Pædagogiske metoder på museet. Artikel publiceret i antologien: Børn, kulturarv og museer (red. Benedicta Pécseli), udgivet af Historie Lab – Nationalt Videncenter for Historie- og Kulturarvsformidling, 2017, s. 70-76.

Partnerskabsskolen Årby Skole på Odsherreds Kunstmuseum under projektet KUNSTkammerater. Foto: Charlotte Schmock

ODSHERREDS MUSEUM
MALERGÅRDEN
ODSHERREDS KUNSTMUSEUM
BAKKEKAMMEN 45
HOLBÆK MUSEUM
KALUNDBORG MUSEUM
SORØ MUSEUM
SLAGELSE MUSEUM
RINGSTED MUSEUM OG ARKIV
FLAKKEBJERG SKOLEMUSEUM
SKÆLSKØR BYMUSEUM

